

การเปรียบเทียบประสิทธิผลของการบันทึกทางการแพทย์โดยใช้รูปแบบ
การบันทึกทางการแพทย์ที่มุ่งความต้องการกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา
ในโรงพยาบาลจิตเวช

นางสาวปรารธนา มั่งมุล

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-958-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF NURSING RECORDING EFFECTIVENESS BY USING NEED - FOCUS
AND PROBLEM - ORIENTED NURSING RECORD MODELS,
PSYCHIATRIC HOSPITAL

Miss Pratana Mungmool

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-958-3

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปรารภ มั่งมูล : การเปรียบเทียบประสิทธิผลของการบันทึกทางการพยาบาล โดยใช้รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งความต้องการกับรูปแบบที่มุ่งปัญหาในโรงพยาบาลจิตเวช (A COMPARISON OF NURSING RECORDING EFFECTIVENESS BY USING NEED - FOCUS AND PROBLEM - ORIENTED NURSING RECORDING MODELS, PSYCHIATRIC HOSPITAL) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร. อรพรรณ ลีอนุญธวัชชัย, 207 หน้า.
ISBN 974-633-958-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลการบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งความต้องการกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา ในโรงพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยจิตเวชทั่วไป 4 หอผู้ป่วย ของ โรงพยาบาลสมเด็จพระยา จำนวน 28 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น กลุ่มตัวอย่างสลับกันทดลองใช้รูปแบบการบันทึกที่ละแบบ เอกสารการบันทึกที่มุ่งความต้องการได้ จำนวน 67 ชุด และแบบมุ่งปัญหา จำนวน 62 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ แบบบันทึกทางการพยาบาล 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการบันทึกที่มุ่งความต้องการกับรูปแบบการบันทึกที่มุ่งปัญหา แบบวัดความรู้เรื่องการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช และคู่มือการอบรมเรื่องการบันทึกทางการพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวช เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบตรวจสอบความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึก แบบตรวจสอบความต่อเนื่องของการบันทึก แบบตรวจสอบความถูกต้องทางกฎหมาย แบบสอบถามความคล่องตัวในการบันทึก แบบตรวจสอบทุกฉบับผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และสถิติทดสอบที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลของการบันทึกด้านความครอบคลุมตามกระบวนการบันทึก โดยใช้รูปแบบบันทึกที่มุ่งความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าเมื่อใช้รูปแบบบันทึกมุ่งปัญหา (ค่าเฉลี่ยในระดับดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึกแต่ละเรื่องพบว่า ค่าเฉลี่ยในการประเมินภาวะสุขภาพและการนำแผนไปใช้ตามรูปแบบบันทึกที่มุ่งปัญหาสูงกว่ารูปแบบมุ่งความต้องการ ในทางกลับกันค่าเฉลี่ยในการวางแผนการพยาบาลในการใช้รูปแบบมุ่งความต้องการสูงกว่ารูปแบบมุ่งปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลของการบันทึกด้านความต่อเนื่องของการบันทึกโดยใช้รูปแบบบันทึกที่มุ่งความต้องการ และรูปแบบบันทึกมุ่งปัญหา อยู่ในระดับดี แต่ด้านความถูกต้องทางกฎหมาย อยู่ในระดับต่ำ และไม่มี ความแตกต่างกัน
3. ค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลของการบันทึกด้านความคล่องตัวในการบันทึก โดยใช้รูปแบบบันทึกที่มุ่งความต้องการ และรูปแบบบันทึกมุ่งปัญหา ไม่มี ความแตกต่างกัน

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา ภาควิชาพยาบาลศาสตร์

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต *Thasorn Noye*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. Jintana*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *Orapan*

C686424 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD:

EFFECTIVENESS / NEED-FOCUS / PROBLEM-ORIENTED

PRATANA MUNGMOOL : A COMPARISON OF NURSING RECORDING

EFFECTIVENESS BY USING NEEDFOCUS AND PROBLEM-ORIENTED RECORDING

MODELS, PSYCHIATRIC HOSPITAL. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.JINTANA

YUNIBHAND, PH.D., COADVISOR : ASSIS. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, PH.D.

182 PP. ISBN 974-633-958-3

The purpose of this research was to study and compare recording effectiveness by using need-focus and problem-oriented record models in psychiatric hospitals. Research subjects consisted of 28 professional and technical nurses working in four units of Somdej Chaopraya Hospital. Samples were assigned into two experimental groups which were taken turn using two models. Additional samples were 67 need-focus and 62 problem-oriented nursing record which were recorded by nurses mentioned earlier. Two groups of research instruments were developed by the researcher. The first group were instruments used in the experimental process, which were need-focus and problem-oriented nursing record forms, cognitive test of nursing process for psychiatric nursing and training module for nurses on psychiatric nursing record. The latter group were tools for data collection which were three recording effectiveness checklists for the comprehensiveness, continuation, and legal accuracy of the nursing records, and one questionnaire for collecting data concerning the recording convenience. All tools were tested for the validity and reliability. Statistical techniques used in data analysis were mean, standard deviation and t-test.

Major results of the study were the followings:

1. The mean score of recording effectiveness in the aspect of comprehensiveness according to recording process of the need-focus recording model was at the medium level which was significantly lower than that of the problem-oriented recording model in which the mean score was at the high level, at the .05 level. When considering the mean scores of sub - topics in the comprehensiveness aspect, the means of nursing assessment and implementation topics on the problem oriented model were higher than those on the need - focus model. On the contrary, the means of nursing care planning topics on the former model was lower than that of the latter one.
2. There were no significantly difference between the mean score of recording effectiveness in the aspect of recording continuation and legal accuracy of the need-focus and of the problem-oriented recording model. Means of the recording continuation were at the high level, whereas those of the latter aspect were at the low level.
3. There was no significantly difference between the mean scores of recording effectiveness in the aspect of recording convenience of the need-focus and of the problem-oriented recording model.

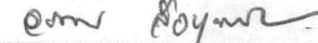
ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจาก รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้ให้ข้อคิด คำแนะนำ และแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างดียิ่ง ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ประทับใจในความเมตตาของท่านเป็นที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุญอวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงพยาบาล ศรีรัษฎา ที่อนุญาตให้ทำการทดลองใช้เครื่องมือ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ที่อนุญาตให้ทำการทดลอง ตลอดจนผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลทุกท่าน พยาบาล ประจำหอผู้ป่วยทั้งสองแห่งที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณวิภาวี เผ่ากันทรากกร ที่กรุณาให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและให้กำลังใจสม่ำเสมอตลอด ระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองที่โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน โดยเฉพาะ คุณอารมณ โปธิชู เพื่อนผู้คอยสนับสนุนและให้กำลังใจ และเพื่อนร่วมรุ่น นิสิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล รุ่น 3 ทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ปรารภณา มั่งมุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	14
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	98
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	119
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผลการวิจัย.....	129
ข้อเสนอแนะ.....	136

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	138
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	145
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	149
ภาคผนวก ค. คุณภาพของเครื่องมือ.....	155
ภาคผนวก ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	160
ประวัติผู้เขียน.....	207

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิค ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแผนกและหอผู้ป่วย.....	84
2.	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบบันทึกทางการพยาบาล ที่มุ่งความต้องการกับแบบบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งปัญหา.....	88
3.	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลจิตเวช จำแนกตามแผนก ที่ปฏิบัติงานและตำแหน่งทางการพยาบาล.....	104
4.	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช และการอบรมทางการพยาบาล จิตเวช.....	105
5.	จำนวนและร้อยละของแบบบันทึกทางการพยาบาล จำแนกตาม แผนกที่ปฏิบัติงานและรูปแบบบันทึกทางการพยาบาล.....	106
6.	ร้อยละและระดับความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึก ความต่อเนื่องของการบันทึก และความถูกต้องทางกฎหมาย.....	107
7.	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่า เฉลี่ยคะแนนความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึก ความต่อเนื่อง ของการบันทึก ความถูกต้องทางกฎหมายและความคล่องตัวในการบันทึก ทางการพยาบาลของการทดลองระยะที่ 1, 2 และโดยสรุป.....	109
8.	ระดับคุณภาพและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความ ครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึก ความต่อเนื่องของการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล.....	112
9.	เปรียบเทียบลำดับที่และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความถูกต้อง ทางกฎหมาย จำแนกตามรูปแบบของการบันทึกทางการพยาบาล แยกเป็นรายข้อและโดยรวม.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
10.	เปรียบเทียบลำดับที่และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความ คล่องตัวในการบันทึกจำแนกตามรูปแบบบันทึกทางการแพทย์ แยกเป็นรายข้อและโดยรวม.....	117

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงความต้องการของมนุษย์.....	23
2	กระบวนการวางแผนการเปลี่ยนแปลง.....	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย